

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/16/2024
Identifikačné číslo spisu:	6119467480
Dátum vydania rozhodnutia:	28.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6119467480.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne LITA, autorská spoločnosť, so sídlom v Bratislave, Mozartova 9, IČO: 00420166, zastúpenej JUDr. Dagmarou Kubovičovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Nám. Biely kríž 3, proti žalovanej SYNOT GASTRO SLOVAKIA, s.r.o., so sídlom Gen. M.R. Štefánika 2, Trenčín, IČO: 36690805, zastúpenej PETKOV & Co s. r. o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, o zaplatenie 872,38 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20Ca/66/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. júla 2023 sp. zn. 11Co/30/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. novembra 2022 č. k. 20Ca/66/2019-386 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 872,38 eura s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 872,38 eura od 12. 12. 2019 do zaplatenia (I. výrok) a žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % (II. výrok).

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 27 ods. 1, § 58 ods. 1 písm. i), § 63 ods. 2 písm. d/, a § 164 ods. 1 zákona č. 185/2015 Z. z. Autorského zákona (ďalej len „Autorský zákon“), § 451, § 458a a § 442a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že žalobkyňa sa od žalovanej domáhala zaplatenia sumy 872,38,- eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia za neoprávnené použitie autorských diel za obdobie od 01. 01. 2018 do 22. 04. 2018. Aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne mal súd prvej inštancie preukázanú oprávnením Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK-XXXX/XXXX-XXX/XXXXXX z 18. augusta 2016, ako aj predchádzajúcim oprávnením z 11. mája 2010, v zmysle ktorých žalobkyňa mala a aj má postavenie organizácie kolektívnej správy majetkových práv autorov a iných nositeľov práv k literárnym, dramatickým, hudobnodramatickým, choreografickým, audiovizuálnym, fotografickým dielam, dielam výtvarného umenia, architektonickým dielam a dielam úžitkového umenia. Z listinných dôkazov mal súd

prvej inštalácie preukázané, že žalobkyňa podľa § 79 ods. 1 a 5 Autorského zákona uzatvára rozšírené hromadné licenčné zmluvy, ktorými udeľuje súhlas na používanie diel za nositeľov práv zastupovaných podľa § 164 Autorského zákona na zmluvnom základe, ako aj tých, ktorí nie sú ňou zastupovaní s poukazom na § 19 a § 58 ods. 1 Autorského zákona. Žalovaná neuzatvorila hromadnú licenčnú zmluvu so žalobkyňou, ktorou by získala oprávnenie na verejný prenos vykonávaný v roku 2018 vo svojom ubytovacom zariadení. Skonštatoval, že žalovaná prevádzkuje ubytovacie zariadenie Hotel O., v ktorom mala v roku 2018 umiestnených 78 zvukovoobrazových zariadení v izbách vybavených satelitnou TV, 4 kusov zariadení umiestnených v iných priestoroch a 2 kusov zvukovo-obrazových zariadení nad 120 cm umiestnených v iných priestoroch zariadenia. Zároveň žalovaná nepreukázala, že by TV neboli vybavené signálom, ktorý by hostia mohli využívať. Súd prvej inštalácie poukázal aj na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zo 07. decembra 2006 vo veci C-306/2005, z 12. marca 2012 vo veci C-162/2010 a C-136/2009, podľa ktorých prevádzkovateľ hotelového zariadenia, ktorý poskytuje v izbách televízne alebo rozhlasové prijímače, do ktorých prenáša signál, je používateľom, ktorý uskutočňuje verejný prenos. Tým, že žalovaná je členom Asociácie hotelov a reštaurácií SR (AHRS), ktorý na svojej webovej stránke oznámil uzatvorenie kolektívnych licenčných zmlúv so spoločnosťami SOZA a Slogram potvrdil, že vykonáva verejný prenos realizovaný v ubytovacích zariadeniach, nezískala ale súhlas autorov a iných nositeľov práv zastupovaných žalobkyňou. Žalobkyňa uplatnila sumu 872,38 eura, t. j. za obdobie od 01. 01. 2018 do 22. 04. 2018 v súlade so Sadzobníkom, kde za zariadenia umiestnené na izbách v hoteli 4* je 29,50 eura v iných priestoroch 68 eur a veľkoplošná obrazovka na 120 cm 135 eur. Súd priznal žalobkyni žalovanú istinu titulom bezdôvodného obohatenia z dôvodu neoprávneného zásahu do autorských práv, pričom vychádzal z pojmu zvyčajná licenčná odmena, ktorá prislúcha autorom a nositeľom s poukazom na § 442a ods. 2 OZ a § 458a OZ. Súd poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 101/2011, v ktorom konštatoval, že uzatvorenie licenčných zmlúv s inými používateľmi podľa sadzobníka odmien považoval za dôkaz toho, že iní používatelia považovali odmenu za primeranú. Súd prvej inštalácie mal za to, že výška odmeny je obvyklá a posudzuje sa podľa toho, za akú odmenu v čase neoprávneného zásahu do práv žalobkyne obvykle bola poskytovaná iným používateľom, teda za akú boli uzatvárané hromadné licenčné zmluvy. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v spojení s § 262 ods. 1 CSP a vychádzajúc z plného úspechu žalobkyne v spore jej priznal náhradu trov konania v plnej výške.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 27. júla 2023 sp. zn. 11Co/30/2023 rozhodnutie súdu prvej inštalácie potvrdil a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Skonštatoval správnosť záverov súdu prvej inštalácie ohľadom aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne a uviedol, že žalobkyňa je organizáciou kolektívnej správy, ktorá zastupuje najviac nositeľov práv podľa ustanovenia § 164 ods.1 Autorského zákona, je takto vedená v evidencii organizácií kolektívnej správy a môže tak uzatvárať hromadné licenčné zmluvy, ktorými udeľuje súhlas na použitie diel všetkých nositeľov práv, a to aj tých, ktorí síce neuzatvorili dohodu o kolektívnej správe, ale zároveň ani kolektívnu správu k týmto dielam nevylúčili (§ 79 ods. 1, 2 Autorského zákona); ak nositeľ práv kolektívnu správu práv nevylúčil, predpokladá sa, že je zastupovaný organizáciou kolektívnej správy. Odvolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku žalovanej týkajúcu sa nerozlučného spoločenstva v zmysle § 77 CSP poukázaním na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) sp. zn. 1Cdo/2359/2021 z 28. februára 2023. Ak odvolateľka vyčítala súdu prvej inštalácie, že tento neaplikoval ustanovenie § 175 ods. 1 písm. a) Autorského zákona, akoby opomenul tú skutočnosť, že nároky žalobkyne za obdobie roka 2017 aj za žalovanú vysporiadala Asociácia hotelov a reštaurácií Slovenska (ktorej je žalovaná členom), a to Dohodou o urovnaní; práva a povinnosti z verejného prenosu vyplývajúce boli v zmysle uvedeného vysporiadané individuálne (so žalobkyňou), nie so všetkými organizáciami kolektívnej správy spoločne. Zároveň súd prvej inštalácie dospel k záveru o nemožnosti výkladu ustanovenia § 175 ods.1 písm. a) Autorského zákona tak, ako ho prezentovala žalovaná, preto aj ňou vznesená námietka o formálnom neodcitovaní ustanovenia v texte rozhodnutia súdu prvej inštalácie nebola dôvodná.

2.2. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii žalovanej o nedostatočnom preukázaní neoprávneného použitia diel formou verejného prenosu, odvolací súd uvádza, že verejným prenosom diela je v zmysle

ustanovenia § 27 ods. 1, 2 Autorského zákona verejné šírenie diela akýmikoľvek technickými prostriedkami po drôte alebo bezdrôtovo tak, že toto dielo môžu vnímať osoby na miestach, kde by ho bez tohto prenosu vnímať nemohli. Vysielať diela, retransmisia diela a sprístupňovanie diela verejnosti je verejným prenosom diela. Pojem verejný prenos diela vysvetlil aj Súdny dvor Európskej únie vo viacerých svojich rozhodnutiach. Z rozhodnutia vo veci C-162/10 zo dňa 12. 03. 2012 Phonographic Performace Irone Limited proti Írsku ako aj rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 07. 12. 2006 vo veci C-306/05 SGAE proti Rafael Hoteles SL, je zrejmé, že už len samotná objektívna možnosť verejného prenosu (umiestnením zvukovo-obrazových zariadení v zariadení) napĺňa znaky verejného prenosu predpokladané ustanovením § 27 Autorského zákona. Odvolací súd konštatuje, že len samotné umiestnenie obrazovo-zvukových zariadení v izbách ubytovacieho zariadenia nemožno subsumovať pod pojem verejný prenos, avšak, poskytovanie signálu ubytovacím zariadením prostredníctvom týchto zariadení (nezávisle od ich faktického použitia) už verejný prenos v zmysle čl. 3 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/290/ES z 22. mája 2011 predstavuje. Nakoľko v ubytovacom zariadení žalovanej boli v rozhodnom období umiestnené televízne prijímače vybavené televíznym signálom, ktorý umožňoval príjem obrazovo-zvukových diel autorov, dochádzalo tým k ďalšiemu verejnému prenosu. Na základe týchto skutočností bolo bez právneho významu aj samotné skúmanie obsadenosti ubytovacieho zariadenia predložením knihy hostí.

2.3. Jednou z odvolacích námietok žalovanej bolo tvrdenie, že súd prvej inštancie opomenul aplikovať ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd zdôrazňuje, že samotné konanie žalovanej, ktorá neoprávnene zasiahla do práv autorov zastupovaných žalobkyňou, vylučuje, aby sa v tomto konaní domáhala ochrany svojho právneho postavenia cez zásadu dobrých mravov.

2.4. Z odvolania zároveň vyplýva, že žalovaná uplatnila odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 2 CSP, mala za to, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď napriek vedomosti o prebiehajúcom správnom konaní na Protimonopolnom úrade Slovenskej republiky zamietol ním podaný návrh na prerušenie konania bez toho, aby vyčkal na rozhodnutie správneho orgánu v danej veci. Vo vzťahu k tejto námietke poukazuje odvolací súd na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/187/2021 zo dňa 20. 07. 2022.

2.5. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žalobkyňi priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keď jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietala, že napádaný rozsudok je arbitrárny (zmätočný) vo vzťahu k vyriešeniu otázky (ne)existencie aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne. Arbitrárnosť napádaného rozsudku spočíva v tom, že odvolací súd a ani súd prvej inštancie túto otázku neposúdili prizmou všetkých zákonných hľadísk a zákonných ustanovení, ktoré boli pre jej vyriešenie relevantné a aplikovateľné. Odvolací súd poprel účel a význam ustanovenia § 175 ods. 1 písm. a) Autorského zákona a vôbec ho ani neaplikoval. Závery odvolacieho súdu o aktívnej legitímácii žalobkyne a o neexistencii nerozlučného spoločenstva na strane žalobkyne popiera obsah, účel a význam toho ustanovenia, ktorý spočíva v povinnosti všetkých organizácií kolektívnej správy vykonávať správu práv v oblasti verejného prenosu spoločne a nie individuálne. Ďalej dovolateľka namietala postup odvolacieho súdu, pretože neprerušil odvolacie konanie, hoci v čase pred vydaním napadnutého rozsudku mal vedomosť o tom, že Protimonopolný úrad Slovenskej republiky začal proti žalobkyňi 23. júla 2020 správne konanie vo veci možného zneužívania dominantného postavenia podľa ustanovenia § 8 zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Tým, že odvolací súd neprerušil súdne konanie do právoplatného rozhodnutia, zaťažil napadnutý rozsudok vadou predčasnosti. Zároveň je rozsudok zaťažený vadou arbitrárnosti spočívajúcou v neposúdení žalobkyňou uplatneného nároku cez prizmu ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa dovolateľky, žalobkyňa v konaní nedisponovala aktívnou legitimáciou a nepreukázala existenciu verejného prenosu v zariadení žalovanej, čo argumentovala nálezom Ústavného súdu Českej republiky

sp. zn. ÚS 3102/16. Súd oboch inšancií sa riadne a presvedčivo nevysporiadali so zásadnou argumentáciou žalovanej predostretej v konaní. Naopak, odôvodnenia rozhodnutí sú svojvoľné a arbitrárne. Svojím povrchným arbitrárnym postupom pri dokazovaní a povrchným arbitrárnym spôsob aplikácie práva v rozpore so zásadou ochrany poctivej hospodárskej súťaže „potvrdili“ takýto rozporný a zneužívajúci postup žalobkyne. Dovolateľka ďalej uviedla, že odvolací súd vzal za základ napádaného rozsudku skutkové závery súdu prvej inšancie, ktoré vyplynuli z nesprávneho hodnotenia rozsahu dôkazného bremena sporových strán, zo svojvoľného hodnotenia dôkazov a nedostatočného dbania na skutočnosti, ktoré vyšli počas konania najavo. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil na ďalšie konanie a voči žalobkyni si uplatnila právo na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu nedošlo k vade známosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Navrhla zamietnutie dovolania v zmysle § 488 CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolať dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9.1. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho

rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

10. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka uviedla, že odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií sú svojvoľné (arbitrárne).

10.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

10.2. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

10.3. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Súdy oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popisali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovanej a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Vo svojom rozhodnutí odvolací súd uviedol, že žalobkyňa bola vecne aktívne legitimovaná v konaní, pretože preukázala, že má na základe oprávnenia postavenie organizácie kolektívnej správy v zmysle § 144 ods. 1 Autorského zákona a vykonáva kolektívnu správu majetkových práv autorov a iných nositeľov práv a má uzatvorené rozšírené hromadné licenčné zmluvy. Súd bezdôvodné obohatenie v uplatnenej výške žalobkyni priznal, pričom vychádzal z pojmu zvyčajná odmena, ktorá prislúcha autorom a nositeľom s poukazom na § 442a ods. 2 a § 458a Občianskeho zákonníka. Ďalej v rozhodnutí uviedol, že súd prvej inštancie zodpovedal všetky pre rozhodnutie relevantné otázky, správne ustálil podstatu a účel autorského práva, vysporiadal sa s otázkou vecnej legitimácie strán sporu, dal odpoveď na otázku uskutočňovania verejného prenosu v ubytovacom zariadení žalovanej. Pri skúmaní výšky žalobkyňou uplatneného bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo z dôvodu neoprávneného zásahu do autorských práv, správne vychádzal z údajov o zvyčajnej odmene, zo Sadzobníka odmien žalobkyne a z počtu technických zariadení umiestnených v priestoroch ubytovacieho zariadenia prevádzkovaného žalovanou. Zdôraznil, že súd prvej inštancie vychádzal z verejne dostupných údajov o ubytovacom zariadení žalovanej v Trenčíne, žalovaná mala v hotelovom zariadení preukázateľne umiestnené televízne prijímače vybavené príjmom, ktorý umožňuje príjem obrazovo-zvukových diel autorov, dochádzalo k ďalšiemu verejnemu prenosu, keď v zmysle judikatúry je umiestnenie zvukovo-obrazových zariadení v izbách ubytovacieho zariadenia so signálom považované za ďalší verejný prenos. Keďže žalovaná bola v rozhodnom období používateľom audiovizuálnych diel, bola povinná plniť svoje povinnosti vyplývajúce z použitia predmetu ochrany prostredníctvom organizácie kolektívnej správy, ktorej bolo udelené oprávnenie na výkon kolektívnej správy vo vymedzenom odbore použitia predmetu ochrany, t. j. žalobkyne. Odvolací súd ozrejml dostatočne a zrozumiteľne, že použitie diel z uvádzaných odborov bez súhlasu nositeľov autorských práv k nim (a bez uhradenia licenčnej odmeny) predstavuje neoprávnený zásah do práv ich nositeľov

(autorov). Tento zásah na strane žalovanej zakladá majetkový prospech a na strane autorov, ktorých práva sú kolektívne spravované žalobkyňou, právo na jeho vydanie t. j. na vydanie bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd sa primerane zaoberal aj námietkou nesprávneho postupu o zamietnutí návrhu žalovanej na prerušenie konania, odkazom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/187/2021 z 20. júla 2022. Zároveň odvolací súd zrozumiteľne a vyvážené reagoval na tvrdenie o opomenutí aplikácie ustanovenia § 3 ods. 1 OZ, pričom odvolací súd akcentoval, že samotné konanie samotné konanie žalovanej, ktorá neoprávnene zasiahla do práv autorov zastupovaných žalobkyňou, vylučuje, aby sa v tomto konaní domáhala ochrany svojho právneho postavenia cez zásadu dobrých mravov.

11. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinštančného súdu, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľky. Žalovaná tak neopodstatnene namieta existenciu vady nedostatočného a svojvoľného odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inšancií.

12. K ďalšiemu dovolaciemu dôvodu uplatňovanému podľa § 420 písm. f) CSP malo dôjsť arbitrárnym výkladom práva odvolacím súdom, ktorý v otázke aktívnej legitímácie žalobkyne a neexistencie nerozlučného spoločenstva na strane žalobkyne poprel obsah, účel a význam ustanovenia § 175 ods. 1 písm. a) Autorského zákona, ktorý spočíval v povinnosti všetkých organizácií kolektívnej správy vykonávať správu práv v oblasti verejného prenosu spoločne a nie individuálne.

12.1. Arbitrárnosť môže mať v rozhodnutiach rôznu podobu. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o arbitrárne rozhodnutie ide najmä vtedy, ak je svojvoľné. Môže tiež ísť o extrémny nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním alebo môže ísť o taký výklad zákona, ktorý nemá oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona. Arbitrárnosť môže tiež spočívať v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplyvajú prijaté skutkové závery. Arbitrárnosť teda znamená interpretačný excés. Arbitrárne rozhodnutie je spravidla spojené s nedostatočným odôvodnením, avšak nemusí to tak byť nevyhnutne. Arbitrárne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces (I. ÚS 115/2020).

12.2. Všeobecné súdy v sporovom súdnom konaní nemajú poskytovať formálny či formalistický výklad a aplikáciu práva, ale majú poskytovať taký výklad a aplikáciu práva, ktorý je materiálnou ochranou zákonnosti, aby bola zabezpečená spravodlivá a účinná ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu (porovnaj čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP). Civilné sporové konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie. K základným právam strany sporu, obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, patrí i právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením je potrebné uviesť, že vychádzajúc z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (o. i. veci G. R. proti Š., rozsudok zo dňa 21. X. 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 30544/96, R. T. proti Š., rozsudok zo dňa 09. 12. 1994, týkajúci sa sťažnosti č. 18390/91, V. D. H. proti H., rozsudok zo dňa 19. 04. 1994, týkajúci sa sťažnosti č. 16034/90), judikatúry Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 226/03 zo dňa 12. 05. 2004, III. ÚS 209/04 zo dňa 23. 06. 2004, sp. zn. III. ÚS 95/06 zo dňa 15. 03. 2006, sp. zn. III. ÚS 260/06 zo dňa 23. 08. 2006, sp. zn. III. ÚS 36/2010 zo dňa 04. 05. 2010, sp. zn. I. ÚS 114/08 zo dňa 12. 06. 2008), nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu, ak však súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobkyňou, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti).

12.3. Za svojvoľu, ktorá má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky všeobecným súdom, treba považovať aj nerešpektovanie kogentnej normy a prílišný formalizmus pri výklade a aplikácii právnych noriem, ako aj prípady, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie nezdôvodnil buď vôbec alebo tak urobil celkom nedostatočne, prípadne ak ho založil na dôvodoch, ktoré v okolnostiach konkrétnej veci nemajú zjavne žiadnu relevanciu (pozri uznesenie

Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 110/09 z 02. apríla 2009).

12.4. Odvolací súd po preskúmaní námietky aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne konštatoval, že súd prvej inštancie sa touto otázkou zaoberal dostatočne a svoj správny právny záver primerane odôvodnil vo svojom rozsudku. Žalobkyňa preukázala svoju aktívnu vecnú legitímáciu na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu neoprávneného zásahu do autorských práv, a to Oprávnením na výkon kolektívnej správy č. MK-XXXX/XXXX-XXX/XXXXX udeleným mu Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky dňa 18. 08. 2016. Žalobkyňa vykonáva kolektívnu správu majetkových práv autorov a iných nositeľov práv k literárnym, dramatickým, hudobnodramatickým, choreografickým, audiovizuálnym, fotografickým dielam, dielam výtvarného umenia, architektonickým dielam a dielam úžitkového umenia. Každá z organizácií kolektívnej správy zastupuje rôznych autorov, ktorí majú autorské práva k rozdielnym dielam. Uvedené vyplýva z ustanovenia § 164 ods. 1 Autorského zákona, v zmysle ktorého organizácia kolektívnej správy vykonáva kolektívnu správu majetkových práv za nositeľov týchto práv; zastupuje ich v písomne dohodnutom rozsahu predmetov ochrany a v odbore kolektívnej správy práv v súlade s vydaným oprávnením. Žalobkyňa je organizáciou kolektívnej správy, ktorá zastupuje najviac nositeľov práv podľa ustanovenia § 164 ods. 1 Autorského zákona, je takto vedená v evidencii organizácií kolektívnej správy a môže tak uzatvárať hromadné licenčné zmluvy, ktorými udeľuje súhlas na použitie diel všetkých nositeľov práv, a to aj tých, ktorí síce neuzatvorili dohodu o kolektívnej správe, ale zároveň ani kolektívnu správu k týmto dielam nevylúčili (§ 79 ods. 1, 2 Autorského zákona); ak nositeľ práv kolektívnu správu práv nevylúčil, predpokladá sa, že je zastupovaný organizáciou kolektívnej správy.

13. Dovolateľka prípustnosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP ďalej vyvodzovala z toho, že odvolací súd neprerušil dovolacie konanie, hoci v čase pred vydaním napadnutého rozsudku mal vedomosť o tom, že Protimonopolný úrad Slovenskej republiky začal proti žalobkyni správne konanie.

13.1. K tomu dovolací súd uvádza, že sa stotožňuje s odôvodnením uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/187/2021 z 20. júla 2022, na ktoré odkázal aj odvolací súd „začatie správneho konania pred Protimonopolným úradom Slovenskej republiky automaticky neznamená, že tvrdenia žalovaného sú dôvodné, ani že žalobca zneužil dominantné postavenie a dopustil sa správneho deliktu, nakoľko samotné začatie správneho konania nemôže tieto skutočnosti prejudikovať. Výsledkom konania môže byť buď zastavenie správneho konania pred Protimonopolným úradom Slovenskej republiky potom ako žalobca riadne objasní dôvodnosť výšky licenčných odmien žalobcu alebo rozhodnutie o tom, že sa žalobca dopustil správneho deliktu, a v takom prípade Protimonopolný úrad Slovenskej republiky rozhodne o uložení prípadnej pokuty žalovanému. Licenčné odmeny, tak ako vyplývajú v relevantnom období z predložených licenčných zmlúv, sú zvyčajnými odmenami, nakoľko za zvyčajné licenčné odmeny možno považovať len také licenčné odmeny, za aké boli v relevantnom období skutočne udeľované licencie používateľom predmetov ochrany. Nakoľko Protimonopolný úrad nie je cenovým orgánom, ktorý určí aké licenčné odmeny sú primerané alebo zvyčajné, výsledkom konania pred Protimonopolným úradom Slovenskej republiky bude len rozhodnutie o tom, či sa žalobca dopustil správneho deliktu, ergo výsledok správneho konania nemá žiadnu relevanciu pre toto súdne konanie. Na uvedenom základe možno konštatovať, že neprerúšením konania do rozhodnutia vo veci možného zneužívania dominantného postavenia podľa § 8 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, sa odvolací súd s predmetnou kľúčovou otázkou tvoriacou jeden zo základov pre jeho rozhodnutie nevysporiadal arbitrárne. Dovolací súd zdôrazňuje, že predmetom súdneho konania bolo vydanie bezdôvodného obohatenia, na ktoré vznikol žalobcovi nárok v dôsledku vedomého a úmyselného protiprávneho konania žalovaného, ktorý neoprávnene používal predmety ochrany v správe žalobcu. Prípadný výsledok správneho konania pred Protimonopolným úradom Slovenskej republiky nemôže mať žiadnu relevanciu pre predmetné súdne konanie. Rozhodnutie súdu v prejednáwanej veci nezávisí od otázky, ktorá by na základe podnetu žalovaného bola predmetom konania na Protimonopolnom úrade Slovenskej republiky, a to či zo strany žalobcu došlo k zneužívaniu dominantného postavenia podnikateľa pri vydaní jeho sadzobníka. Pre posúdenie dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku je rozhodujúce zistenie výšky obvyklej licenčnej odmeny, t.j. odmeny za akú v rozhodnom období boli poskytované licencie iným používateľom a preto pokiaľ licenčná odmena vo výške podľa sadzobníka žalobcu bola dohodnutá s inými používateľmi pri uzatváraní hromadných licenčných zmlúv, na ktoré žalobca poukazuje, možno túto výšku považovať za odmenu obvyklú, výška ktorej je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca".

14. Dovolateľka namietala nesprávne hodnotenie rozsahu dôkazného bremena sporových strán, svojvoľné hodnotenie dôkazov a nedostatočné zohľadnenie skutočností, ktoré vyšli počas konania najavo.

14.1. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

14.2. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa týka žaloba, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, nie procesných strán. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (viď R 125/1999).

14.3. Dovolací súd konštatuje, že podľa ustanovenia § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd v súvislosti s námietkami dovolateľa týkajúcimi sa nedostatkov v procese zisťovania a hodnotenia skutkového stavu konštatuje, že dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, v posudzovanom spore však dovolací súd takúto vadu nezistil.

14.4. Pokiaľ dovolateľka vytýkala odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/86/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V preskúmvanej veci však dovolanie na takýchto argumentoch nespočívalo.

15. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že z predložených listinných dôkazov mal súd za preukázané, že žalobkyňa má na základe oprávnenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 1XXX/XXXX-XXX/XXXXXX oprávnenie, ktoré bolo vydané dňa 18. augusta 2016, v zmysle ktorého má postavenie organizácie kolektívnej správy podľa § 144 ods. 1 Autorského zákona. Z listinných dôkazov, ktoré predložila žalobkyňa na CD nosiči i v písomnej forme mal súd za to, že preukázal, že podľa § 79 ods. 1 a 5 Autorského zákona uzatvára rozšírené hromadné licenčné zmluvy, ktorými

udeľuje súhlas na používanie diel, a to jednak za nositeľov práv zastupovaných podľa § 164 Autorského zákona na zmluvnom základe a za nositeľov práv, ktorí nie sú žalobkyňou zastupovaní s poukazom na § 19 a § 58 ods. 1 Autorského zákona. Do spisu žalobkyňa založila prehľad druhov predmetov ochrany, ku ktorým vykonáva v zmysle oprávnenia správu a ktoré boli v žalovanom období použité aspoň v základných slovenských televíznych staniciach. V roku 2018 zastupovala žalobkyňa na základe zmlúv 2714 slovenských nositeľov práv, o čom predložila do spisu zoznam nositeľov práv, zároveň aj zoznam zahraničných organizácii kolektívnej správy práv s ktorými má recipročné zmluvy o zastupovaní. Do konania predložila 22 zmlúv a jednu recipročnú zmluvu so zahraničným partnerom na preukázanie svojich tvrdení. Požiadavka žalovanej na predloženie zoznamu všetkých autorov a nositeľov práv, ktorých zastupuje žalobkyňa a na predloženie zoznamu predmetov ochrany bola v rozpore s princípom kolektívnej správy v kontexte úpravy uvedenej v autorskom zákone.

16. Dovolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Z uvedeného je zároveň zrejmé, že Civilný sporový poriadok strane konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnúť. Toto procesné oprávnenie žalovanej v danej veci aj využila (neboli jej odňaté).

17. Dovolateľkou odkazovaný nález Ústavného soudu České republiky III. ÚS 3102/16 posudzuje, či v prevádzke sťažovateľa dochádzalo k sprístupňovaniu televíznych športových prenosov vo verejnom priestore, či výkon moderátora športových podujatí je možné považovať za výkonného umelca. Z predmetného nálezu podľa dovolaciemu súdu vyplýva, že závery v ňom sa netýkali verejného prenosu uskutočňovaného prevádzkovateľmi ubytovacích zariadení prostredníctvom technických zariadení v izbách ubytovacích zariadení, čo bolo predmetom tohto konania.

18. Dovolací súd má za to, že procesný postup nižších súdov, ktoré konali v zmysle ustanovení a zásad CSP, nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Uvedeným postupom preto nedošlo k založeniu namietaných vád podľa § 420 písm. f) CSP a dovolateľka neopodstatnene namietala vady, ktorými malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

19. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.